

EUROPAPARLAMENTET

SPECIALUTGAVA

*DIREKTORATET FÖR PLANERING
AV PARLAMENTETS ARBETE*

EUROPEISKA RÅDET
den 19 och 20 juni 2003
i Thessaloniki

TAL AV TALMAN PAT COX

04/S-2003

*Generaldirektoratet för parlamentets
ledning*

SV

SV

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2003)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2003)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\Thessalonique

TAL

av Europaparlamentets talman

Pat COX

vid Europeiska rådet

i Thessaloniki

19 juni 2003

Det faktiskt framförda talet

Herr ordförande,

Konventets ordförande Giscard d'Estaing kommer i morgon att lägga fram resultatet av konventets överläggningar, men i ljuset av parlamentets första debatt som hölls igår skulle jag å parlamentets vägnar vilja gratulera honom och hans kolleger till det utomordentliga resultatet. Han och hans kolleger har utarbetat ett utkast till ett konstitutionellt fördrag som är tydligt och välavvägt, som grundar sig på ett enda alternativ och som skulle kunna fungera - vilket är den viktigaste anledningen till att parlamentet tror på konventet som metod för att på ett öppet, allomfattande och demokratiskt sätt förbereda regeringskonferensen med en så bred medverkan som möjligt.

Metoden är även innovativ och saknar tidigare motstycke både till sin omfattning och sitt innehåll. Konventet sågs ursprungligen som en åtgärd för att ta upp några olösta frågor från toppmötet i Nice, utökades sedan till att även ta upp en mängd frågor från Laeken, och har nu lagt fram ett utkast till konstitution med en omfattande institutionell balans.

Konventet föreslår att EU blir en juridisk person.

Det införlivar stadgan för de grundläggande rättigheterna.

Det förenklar beslutsfattandet och avskaffar den konstlade pelarstrukturen.

Det fastställer en lämplig kontroll av respekten för subsidiaritetsprincipen.

Det stipulerar att rådets arbete med att diskutera och anta lagar måste vara offentligt.

Det klargör bättre än tidigare vem som skall göra vad.

Det fastställer att det skall finnas en samlad struktur för utrikesfrågor under en minister som skall vara ansvarig inför Er, men som skall vara skyldig att rapportera till parlamentet.

Det utökar de områden där beslut skall fattas med kvalificerad majoritet.

Det stärker kommissionens legitimitet.

Det utökar parlamentets kontroll över lagstiftningen - de nationella parlamenten och Europaparlamentet.

Det förenklar språket och konsoliderar de formella bestämmelserna på ett hanterligt sätt.

Dessa 12 prestationer utgör i sig en radikal förbättring av våra befintliga fördrag, som vida överstiger de förväntningar vi eventuellt hade från början och de framsteg som gjorts under tidigare regeringskonferenser. De första reaktionerna från Europaparlamentet tyder på ett omfattande stöd för dessa resultat. Jag har tagit del av några reaktioner från medlemsstaternas regeringar, och jag har läst några kommentarer i de nationella tidningarna. Ingen är hundra procentigt nöjd. Alla kan tänka sig olika förbättringar av olika artiklar. Men att utarbeta ett välavvägt förslag för morgondagens Europa, som de nationella parlamenten och regeringarna i 28 suveräna stater, var och en med sin egen betydelsefulla historia, samt Europeiska kommissionen och Europaparlamentet bidragit till, och att komma fram till en följdriktig lösning, är något som inte bör förringas. Den som nu skulle försöka att riva upp den breda enighet som skapats, skulle även göra sig skyldig till ett resultat som endast utgör den minsta gemensamma nämnaren, vilket var något som konventet ville, och lyckades, undvika.

Ytterligare arbete återstår och konventet har uttryckt önskemål om att få avsluta sitt arbete med del 3 och del 4 av det konstitutionella fördraget under de första veckorna i juli. Jag hoppas att ni kommer att ge konventet tillåtelse att fortsätta med detta, i synnerhet när det gäller den tredje delen av fördraget om gemenskapens politik, som väcker frågor som sannerligen inte är av teknisk karaktär. Vi hoppas att konventet kommer att finna ett sätt för att undvika ett dödläge i EU:s beslutsfattande på grund av att vetorätten används alltför flitigt. På detta sätt kommer man att uppnå överensstämmelse med den övriga texten, och möta den dubbla utmaning som stärkt demokrati och bättre effektivitet tillsammans utgör.

Herr ordförande, jag vet att Ni har för avsikt att idag kalla till en regeringskonferens senare i år. Jag håller med om att konferensen bör hållas relativt kort och att den bör avsluta sitt arbete i god tid före valet till Europaparlamentet 2004. Jag välkomnar och stöder verkligen ordförandeskapets åtagande i fråga om att anslutningsländerna skall spela en fullvärdig och likvärdig roll under regeringskonferensen.

Jag skulle även vilja be er att fundera över hur Europaparlamentet bäst kan delta i regeringskonferensens arbete. Parlamentets deltagande vid de tidigare regeringskonferenserna anses generellt ha spelat en viktig och konstruktiv roll. Jag tror att utvecklingen pekar mot att parlamentets roll bör stärkas i de bestämmelser som utarbetas för den regeringskonferens som kommer att sammankallas under det italienska ordförandeskapet. Jag skulle därför vilja be er att fatta ett beslut som ger det italienska ordförandeskapet grönt ljus för att undersöka denna fråga tillsammans med oss.

Det är viktigt att man kommer överens om ett fördrag i god tid före nästa val till Europaparlamentet. Våra medborgare har rätt att få veta vad de röstar till och vilken roll parlamentet kommer att ha i EU efter utvidgningen. Jag hoppas också att det nya fördraget kan bidra till att göra nästa val till Europaparlamentet till det första verkliga *Europavalet*.

När ordförande Giscard d'Estaing lade fram texten inför konventet förra fredagen sade han att det frambringats under en blandning av hopp och fruktan, kryddat med en nypa drömmar. Den tredje ingrediensen har tillkommit tack vare Ert ledarskap.

* * *

De ledare som sitter runt detta bord är alla väl insatta i hur EU:s beslutsförfaranden fungerar. Men vi måste tillstå att utanför denna sal står EU inför en enorm utmaning i form av det förtroende som måste vinnas bland allmänheten. Oavsett vad själva fördraget slutligen kommer att leda till, kommer inte medborgarnas entusiasm för Europaprojektet att återuppväckas om inte EU tar itu med och lyckas lösa de frågor som berör våra medborgare. Våra väljare struntar högaktningsfullt i frågor som rör beslutsfattande med kvalificerad majoritet och subsidiaritetsprincipen, de vill se resultat i fråga om sysselsättning, säkerhet och fred. De bryr sig inte så mycket om hur vi förvaltar insatserna, utan är mer intresserade av vad vi lyckas uppnå.

Jag välkomnar därför det faktum att ni under detta Europeiska rådsmöte även kommer att ta upp frågor som direkt rör de europeiska medborgarna. Europa befinner sig mitt i en oroväckande konjunkturedgång. Gemenskapsbudgetens storlek och de medel som står till vårt förfogande gör att de verkliga lösningarna inte står att finna på gemenskapsnivå, utan på nationell nivå. Men inom ramen för de begränsade medel som finns tillgängliga, och med hjälp av de befintliga instrumenten, däribland Europeiska investeringsbanken, måste det vara möjligt att stödja initiativ som avser att förbättra tillväxten samtidigt som man respekterar kravet på finansiell stabilitet. Kommissionen bör uppmuntras att lägga fram en handlingsplan för tillväxt som skall komplettera de nationella regeringarnas åtgärder. Jag välkomnar verkligen att det tillträdande italienska ordförandeskapet ger högsta prioritet åt tillväxten eftersom man, som den italienska utrikesministern påpekar, inte kan uppnå någon tillväxt utan stabilitet, och inte kan upprätthålla stabilitet utan tillväxt. För att uppnå tillväxt måste medlemsstaterna naturligtvis genomföra ekonomiska reformer. De medlemsstater som inlett sådana reformer, som kan vara svåra och ibland rent av smärtsamma, förtjänar att få gemenskapsinstitutionernas politiska och moraliska stöd eftersom Europas ekonomiska återhämtning är beroende av deras insatser. Vi bör inte stå passiva och vänta på en konjunkturuppgång i Förenta staterna, utan istället vidta omfattande åtgärder för att själva förbättra ekonomin.

Vid Europeiska rådets möte i våras gav ni de tre institutionerna i uppdrag att försöka nå en överenskommelse om bättre lagstiftning. Tack vare det grekiska ordförandeskapet i synnerhet, och tack vare Yiannitsis, har vi kommit fram till en god kompromisslösning, detta eftersom de tre institutionerna insåg att det fanns ett gemensamt intresse som var viktigare än alla snäva institutionella förmånsrätter.

Den nuvarande överenskommelsen är ett viktigt steg på vägen i det att institutionerna har skissat fram en gemensam strategi för att göra att vår lagstiftning blir bättre och öppnare, att den tillämpas noggrannare av medlemsstaterna och att den, där det går, utgör ett enklare regelverk som gör att Europas konkurrenskraft stärks utan att undermineras på gemenskapsnivå.

* * *

Vi får inte vänta med att förbättra det ekonomiska regelverket till dess att ett konstitutionellt fördrag har ratificerats. På samma sätt måste vi redan nu ta itu med de komplicerade och närbesläktade frågorna om asyl, migration och gränser. Mycket återstår att göra, och ni medger själva att detta arbete har högsta prioritet. Jag anser därför att kommissionen bör ges ett brett mandat att inleda en rad initiativ under de kommande månaderna. Ni bör, i enlighet med Tammerforsprogrammet, göra upp en tidsplan för de beslut som skall fattas före maj 2004, och vi bör tillsammans fastställa budgetramar, så att kostnaderna för en gemensam och effektiv invandringspolitik fördelas på ett rättvist sätt. Om Europa intar en aktivare roll och tillämpar en mer strukturerad, sammanhängande och konstruktiv europeisk strategi kan det bli lättare för medlemsstaterna att finna lösningar på dessa invecklade politiska frågor.

* * *

Herr ordförande, vårt stora utvidgningsprojekt fortgår enligt planerna. Utvidgningen är nu oåterkallelig och har fått ordentligt med vind i seglen av de mycket positiva folkomröstningsresultaten i ansökarländerna. Parlamentet betraktar denna femte utvidgning som en process i två etapper. Vi är av den bestämda uppfattningen att Bulgarien och Rumänien bör ges möjlighet att ansluta sig 2007, och vi tycker det är angeläget att det finns en tydlig tidtabell där det fastslås när förhandlingarna skall ha slutförts.

Vi stöder det ändrade partnerskapet för Turkiets anslutning och uppmuntrar den turkiska regeringen att oförtrutet fullfölja sitt demokratiseringsarbete innan bedömningen görs nästa år.

Vi konstaterar att Förenta staterna har visat ett förnyat intresse för Cypernfrågan och tycker att detta engagemang är glädjande. Men Cypern är, både politiskt och geografiskt, en särskild utmaning för oss européer, eftersom konfliktens huvudaktörer utgörs av en medlemsstat, ett ansökarland och ett land som har för avsikt att bli medlem i Europeiska unionen. Europa måste höja sin ambitionsnivå och göra en kraftansträngning för att nå en lösning under de kommande månaderna. Externt stöd välkomnas men får inte bli ett substitut för ett europeiskt ledarskap.

När det gäller vår framtida strategi för västra Balkan hoppas jag att jag skall kunna informera det särskilda mötet på lördag om parlamentets synpunkter. Men förberedelserna inför nästa steg i utvidgningen förutsätter även att vi upprättar bättre kontakter med våra grannar i den södra delen av Medelhavsområdet. Jag har haft ett tätt samarbete med Apostolos Kaklamanis, talmannen i det grekiska parlamentet, och Pierferdinando Casini, talmannen i den italienska deputerandekammaren, för att se till att den parlamentariska dimensionen i Barcelonaprocessen befästs och utvecklas före årsskiftet.

De transatlantiska förbindelserna är av centralt intresse för oss alla. Vid toppmötet mellan EU och Förenta staterna nästa vecka kommer Ni, herr ordförande, och Romano Prodi att ha möjlighet att ge Europas bidrag till de transatlantiska diskussionerna om utvecklingsagendan från Doha, återuppbyggnaden av Irak, massförstörelsevapnen och Mellanösternfrågan. Tiden är nu inne att bestämma de områden där EU:s bidrag och omfattande erfarenheter kan ge ett synligt och märkbart europeiskt mervärde till processen och utgöra ett komplement till USA:s insatser. Under de dagar som föregår detta toppmöte kommer jag att diskutera med ett stort antal kongressledamöter i Capitolium. Jag är övertygad om att en förstärkt dialog mellan lagstiftande myndigheter i hög grad kan stärka förbindelserna mellan olika länder. Den amerikanska kongressen och i allt högre grad Europaparlamentet – åtminstone inom vissa politikområden – är lagstiftande myndigheter på kontinental nivå och nyckelinstitutioner när det gäller att godkänna lagstiftningsåtgärder. Om denna dialog erkänns och främjas kan förbindelserna mellan EU och Förenta staterna fördjupas och utvecklas.

* * *

Jag skulle, herr ordförande, vilja ta upp två viktiga frågor.

Först och främst är jag glad över att allmänna rådet den 16 juni 2003 enades om en stadga för europeiska politiska partier. I dagens omröstning gav Europaparlamentet sitt stöd till denna överenskommelse. Det främsta skälet till att jag välkomnar denna stadga är att den bidrar till att skapa öppenhet i de europeiska politiska partierna och till att göra de mer ansvariga, vilket är nödvändigt före de kommande valen till Europaparlamentet i juni nästa år.

När jag förra veckan sammanträffade med Er, herr ordförande, sade jag att jag skulle ta upp frågan om en gemensam stadga för ledamöterna av Europaparlamentet.

Jag anser att EU-institutionerna bör eftersöka europeiska lösningar på europeiska utmaningar. Den 4 juni ställde sig 323 parlamentsledamöter bakom en ledamotsstadga som bygger på principen om likabehandling av ledamöterna. För att uppnå kvalificerad majoritet behövdes bara 314 röster. Samtidigt godkände Europaparlamentets presidium enhälligt en reform som kommer att göra ersättningssystemet öppnare och lättare att kontrollera. I denna reform föreslås även, för första gången någonsin, att ledamöternas reseersättningar skall utbetalas endast på grundval av de faktiska utläggerna.

Jag är fullt medveten om att det fortfarande finns olösta frågor mellan rådet och parlamentet, när det gäller primärrätt och beskattning. Jag hoppas dock att ni kan sända ut en positiv signal till allmänna rådet och till parlamentet, där ni visar att ni är beredda att delta i en dialog och att finna en lösning på dessa komplicerade och utdragna frågor, vilket kräver kvalificerad majoritet i rådet och stöd av en majoritet av ledamöterna i parlamentet.

Jag hoppas att ni kan bistå oss i detta arbete, så att det snart blir möjligt att uppnå det nödvändiga stödet av en kvalificerad majoritet i rådet. Det är verkligen nu eller aldrig, "it's now or never", som Elvis Presley skulle ha sagt. Jag hoppas att ni kommer att tala klarspråk i denna fråga, så att vi en gång för alla kan finna en lösning på den.

* * *

Avslutningsvis skulle jag, herr ordförande, vilja tacka Er, Era ministrar och Era tjänstemän för att ha genomfört ordförandeuppdraget på ett skickligt sätt. Jag vill även tacka för ett mycket gott samarbete med Europaparlamentet. Ni har på ett omdömesgillt och effektivt sätt tagit itu med några av de allra svåraste frågorna, och ni har gjort stora framsteg, bl.a. när det gäller att finansiera utvidgningen, avreglera energimarknaden, dra upp politiska riktlinjer för västra Balkan, fatta beslut om beskattning av sparande och genomföra reformer av förvaltningen. Ni har varit framgångsrika eftersom ni har arbetat i gemenskapens intresse och försökt uppnå bästa tänkbara kompromisser. Och allt detta har ni gjort i den allra svåraste av internationella situationer, som lätt skulle ha kunnat få oss att komma ur kurs.

Europas förhoppningar på det grekiska ordförandeskapet upphör dock inte i Thessaloniki. Vi hoppas nämligen att vi under de återstående dagarna skall kunna nå ett genombrott i några av de frågor som jag tidigare nämnt. Faktum är att vårt arbete och våra reformer ofta har präglats av sådana sista minuten-lösningar.

Men framför allt, herr ordförande, kommer ert ordförandeskap att gå till historien som en språngbräda för en ny konstitution för ett nytt Europa. Tillåt mig att parafrasera Perikles klassiska tal till atenarna:

”Vi [européer] avgör frågor själva eller behandlar dem under vederbörlig överläggning. Vi menar nämligen att ord inte är menliga för handling. Snarare är det farligt att skrida till verket utan att dessförinnan genom debatter sätta sig in i saken.”

Vi hoppas att detta Europeiska råd kommer att vägledas av diskussionerna i konventet och att det kommer att erkänna att det nu är dags att gå till handling.
